02/11/2023

Αρχιμανδρίτης Δανιήλ Ψωίνος: Απαντήσεις σε λειτουργικές απορίες

/ Ενορίες

Διευκρινήσεις και απαντήσεις σε μία σειρά πρακτικών λειτουργικών ερωτημάτων και απορίων που απασχολούν και τίθενται κατά καιρούς από πολλούς πιστούς.

- Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Ομιλία με θέμα «Απαντήσεις σε λειτουργικές απορίες Α΄», πραγματοποίησε ο Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωίνος, Ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, την Τετάρτη 1 Νοεμβρίου.

Της ομιλίας, που δόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «**ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει**...»,

προηγήθηκε Ιερά Παράκληση προς την Υπεραγία Θεοτόκο τη Βηματάρισσα.

Η ομιλία μεταδόθηκε από το κανάλι του προγράμματος στο YouTube.

Η ομιλία του π. Δανιήλ ήταν η 1η από τις τρεις που θα πραγματοποιήσει στο πλαίσιο των φετινών εκδηλώσεων, απαντώντας σε μία σειρά πρακτικών λειτουργικών ερωτημάτων και αποριών που απασχολούν και τίθενται κατά καιρούς από πολλούς πιστούς.

Μία πρώτη απορία που ανέφερε, προέρχεται από το ερώτημα κάποιων γονέων αν μπορούν να χρίσουν το αβάπτιστο παιδί τους με άγιο ευχέλαιο. Η απάντηση είναι αρνητική, γιατί κάθε αβάπτιστος, ακόμα και ένα μικρό παιδί, που είναι αγνό και καθαρό, δεν μπορεί να συμμετέχει στα μυστήρια της Εκκλησίας και το ευχέλαιο είναι μυστήριο στο οποίο συμμετέχουν μόνο οι βαπτισμένοι.

Βεβαίως μπορεί ο Ιερέας να διαβάσει μία ευχή, γιατί είναι μία προσευχή στην οποία μπορεί να συμμετάσχει κι ένας κατηχούμενος, όπως για παράδειγμα η ευχή που διαβάζει σε ένα νεογέννητο παιδί την ημέρα της γέννησης του και ευλογεί τον ερχομό του νέου ανθρώπου στον κόσμο, ή η ευχή της ονοματοδοσίας που διαβάζεται την 8η ημέρα από την γέννηση καθώς και οι ευχές της 40ης ημέρας.

Μάλιστα ο π. Δανιήλ ξεκαθάρισε ότι το μυστήριο του βαπτίσματος είναι άσχετο με την ονοματοδοσία που γίνεται την 8η ημέρα, ενώ με την βάπτιση γινόμαστε μέλη της Εκκλησίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, ένα άλλο ερώτημα αφορά την είσοδο του παιδιού, αν είναι αγόρι, στο άγιο βήμα την ημέρα του σαραντισμού του, δεδομένου ότι είναι αβάπτιστο. Σε αυτή την περίπτωση, όπως εξήγησε, το παιδί είναι κατηχούμενος και πρόκειται να βαπτιστεί, γι’ αυτό και η τάξη της Εκκλησίας ορίζει πως στον εκκλησιασμό του 40νθήμερου παιδιού, πρέπει να μπαίνει στο άγιο βήμα.

Στη συνέχεια ο π. Δανιήλ αναφέρθηκε στις ευχές των κατηχουμένων, που διαβάζονται στην θεία Λειτουργία μετά το Ευαγγέλιο και έχουν ως αντικείμενο τους εκείνους που δεν έχουν βαπτιστεί, γιατί πάντοτε η Εκκλησία προσευχόταν για τους κατηχούμενους και οι ευχές αυτές είναι αναπόσπαστο μέρος της θείας Λειτουργίας.

Άλλο θέμα που τίθεται πολύ συχνά, είναι η σχέση της νηστείας με την θεία Κοινωνία. Στα πρώτα χριστιανικά χρόνια, οι πιστοί τελούσαν σε σπίτια την θεία Λειτουργία, αφού όμως πρώτα έτρωγαν όλοι μαζί στα δείπνα που ονομάστηκαν «αγάπες».

Αυτή η αρχαία τάξη της Εκκλησίας φανερώνει πως η νηστεία δεν έχει καμία σχέση με την θεία Κοινωνία. Αργότερα επικράτησε κάποια νηστεία πριν προσέλθει ο πιστός στην θεία Κοινωνία κι έτσι δεν πηγαίνει απροετοίμαστος, αλλά τηρεί μία γενικότερη νηστεία και εγκράτεια. Ακόμη, αυξάνει την πίστη του, φέρνει μία καταλλαγή στις σχέσεις του με τους άλλους και συγχωρούνται μεταξύ τους. Αποτελεί επομένως βασική προετοιμασία για τον πιστό να είναι καλά μέσα του και γύρω του. Και πάντοτε με την ευλογία του Πνευματικού του.

Πολλές γυναίκες ρωτούν αν μπορούν, όταν έχουν περίοδο, να εισέρχονται στην

Εκκλησία, να ασπάζονται το Ευαγγέλιο και τις εικόνες και να κοινωνούν.

Σήμερα, απάντησε, η Εκκλησία μας εκφράζει μία οικονομία σε αυτό το φυσικό γεγονός και επιτρέπει να μπορεί ή γυναίκα σε αυτή τη φάση να μπει στο ναό, να προσκυνήσει και να συμμετέχει, αλλά να απέχει από την θεία Κοινωνία. Όχι γιατί η γυναίκα είναι μιαρή εκείνη τη περίοδο ή κάνει κάτι κακό, αλλά για λόγους καθαρότητας σωματικής και ψυχικής.

Μεταξύ άλλων, ο π. Δανιήλ έκανε αναφορά στο αντίδωρο και το ύψωμα, που είναι ένα απλώς ένα διπλωμένο αντίδωρο και προέρχεται από το πρόσφορο που υψώνει ο Ιερέας στην προσκομιδή. Εξήγησε ότι το αντίδωρο δεν είναι κοινός άρτος, αλλά έχει ευλογηθεί μπροστά στα Τίμια Δώρα και θέλει ευλάβεια και προσοχή η λήψη του.

Ακόμη αναφέρθηκε σε κάποια τραγικά πράγματα που γίνονται κατά την τέλεση του μυστηρίου του γάμου και δεν έχουν θέση μέσα στην Εκκλησία. Ενώ μιλώντας για τον μικρό και μεγάλο Αγιασμό, εξήγησε ότι ο Αγιασμός την παραμονή και ανήμερα των Θεοφανείων, λέγεται μεγάλος γιατί είναι μεγάλη η ημέρα και έχει περιβληθεί με μια εξαιρετική τιμή και σεβασμό, γιατί χρησιμοποιείται σε ορισμένες περιπτώσεις.

Αναφέρθηκε τέλος στην κατάλυση ιχθύος την ημέρα του Ευαγγελισμού και την Κυριακή των Βαΐων, στην κατάλυση της ελιάς όταν νηστεύουμε το λάδι και σε θέματα που αφορούν την βάπτιση και τους αναδόχους.